

Lieta C-324/23 [*Myszak*]¹**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2023. gada 25. maijs

Iesniedzējtiesa:*Sąd Okręgowy w Warszawie* (Polija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2022. gada 26. oktobris

Prasītāji:

OF

EI

RI

Atbildētāja:*Getin Noble Bank S.A.***Pamatlietas priekšmets**

Prasītāji, kas ir patērētāji, ir noslēguši ar atbildētāju banku hipotekārā kredīta līgumu, kas indeksēts CHF valūtā (Šveices frankos), taču līdz šim brīdim nav veikuši visus nolīgtos maksājumus. Prasītāji lūdz atzīt, ka attiecīgajā līgumā ir ietverti negodīgi noteikumi, atzīt līgumu par spēkā neesošu un piespriest bankai atmaksāt veiktos kredīta maksājumus.

Atbildētājai bankai tika noteikta piespiedu pārstrukturēšana un prasītāji šajā saistībā lūdz prasības nodrošinājumu, kas izpaužas kā turpmāko kredīta maksājumu ieturēšana, jo tos vairs nebūtu iespējams atgūt atbildētājas bankas pārstrukturēšanas un paredzamās maksātnespējas dēļ.

¹ Šai lietai ir piešķirts fiktīvs nosaukums, kas neatbilst nevienam no tiesvedības dalībnieku īstajiem nosaukumiem.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Tāda valsts tiesiskā regulējuma atbilstība Padomes Direktīvas 93/13/EEK 6. panta 1. punktam un 7. panta 1. punktam un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/59/ES 70. panta 1. un 4. punktam, saskaņā ar kuru attiecībā uz banku, kurai noteikta piespiedu pārstrukturēšana, nav pieļaujams apmierināt patērētāja lūgumu piemērot pagaidu pasākumu (prasības nodrošinājumu), ar kuru uz tiesvedības laiku tiek apturēts pienākums veikt kredīta maksājumus saskaņā ar kredītlīgumu, kuru tiesa, iespējams, atzīs par spēkā neesošu, jo no tā ir izslēgti negodīgi līguma noteikumi, tikai tādēļ, ka šai bankai ir piemērota piespiedu pārstrukturēšana.

Prejudiciālais jautājums/Prejudiciālie jautājumi

Vai Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts, ņemot vērā efektivitātes un samērīguma principu, kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un noregulējuma režīmu, 34. panta 1. punkta b) un g) apakšpunkts un 70. panta 1. un 4. punkts, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru attiecībā uz banku, kurai noteikta piespiedu pārstrukturēšana, nav pieļaujams apmierināt patērētāja lūgumu tiesai veikt pagaidu pasākumu (prasības nodrošinājumu), ar kuru uz tiesvedības laiku tiek apturēts pienākums maksāt pamatsummu un procentu maksājumus saskaņā ar kredītlīgumu, kuru tiesa, iespējams, atzīs par spēkā neesošu, jo no tā ir izslēgti negodīgi līguma noteikumi, tikai tādēļ, ka pret šo banku ir uzsākta piespiedu pārstrukturēšana?

Attiecīgās Savienības tiesību normas un Tiesas judikatūra

Līguma par Eiropas Savienības darbību 169. panta 1. punkts.

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 38. pants.

Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 4., 21., 24. apsvērums, 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/59/ES (2014. gada 15. maijs), ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atvēršanas un noregulējuma režīmu un groza Padomes Direktīvu 82/891/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/ES, 2012/30/ES un 2013/36/ES, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 648/2012, 50., 130. apsvērums, 34. pants un 70. pants.

Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 4., 21., 24. apsvērumš, 6. panta 1. punkts un 7. panta 1. punkts.

Tiesas spriedumi:

2016. gada 21. decembris, *Francisco Gutiérrez Naranjo*, C-154/15, C-307/15 un C-308/15, ECLI:EU:C:2016:980,

2012. gada 14. jūnijs, *Banco Español de Credito SA*, C-618/10, ECLI:EU:C:2012:349,

1990. gada 19. jūnijs, *Factortame*, C-213/89, EU:C:1990:257,

2001. gada 11. janvāris, *Siples*, C-226/99, EU:C:2001:14,

2007. gada 13. marts, *Unibet*, C-432/05, ECLI:EU:C:2007:163,

2014. gada 10. septembris, *Kušionová*, C-34/13, EU:C:2014:2189,

2013. gada 14. marts, *Aziz*, C-415/11, EU:C:2013:164,

2019. gada 26. jūnijs, *Kuhar*, C-407/18, EU:C:1990:257,

2022. gada 5. maijs, *Banco Santander SA/J.A.C.*, C-410/20, ECLI:EU:C:2022:351,

Tiesas rīkojums, 2016. gada 26. oktobris, *Ismael Fernandez Oliva*, apvienotās lietas no C-568/14 līdz C-570/14, EU:C:2016:828.

Ģenerālvokātes Julianas Kokotes [*Juliane Kokott*] secinājumi, sniegti 2020. gada 19. novembrī, *Banco de Portugal, Fondo de Resolución, Novo Banco SA/VR*, C-504/19, ECLI:EU:C:2020:943.

Atbilstošās valsts tiesību normas

Ustawa z 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny [1964. gada 23. aprīļa Civilkodeksa likuma], turpmāk tekstā – “Civilkodekss”, 385.¹ pants:

“1. pants *Patēriņa līguma noteikumi, kuri nav individuāli saskaņoti, patērētājam nav saistoši, ja tie viņa tiesības un pienākumus nosaka pretēji labiem tikumiem, acīmredzami neievērojot viņa intereses (negodīgi noteikumi). Šī tiesību norma neattiecas uz noteikumiem, kuros ir paredzēti pušu pamatpienākumi, tostarp uz noteikumiem par maksājamo cenu vai atlīdzību, ja tie ir formulēti nepārprotami.*

2. pants *Ja kāds līguma noteikums patērētājam nav saistošs saskaņā ar 1. punktu, pārējā daļā līgums turpina būt pusēm saistošs.*

3. pants Patēriņa līguma noteikumi, kuri nav individuāli saskaņoti, ir tie līguma noteikumi, kuru saturu patērētājs nav varējis konkrēti ietekmēt. Konkrētāk, runa ir par līguma noteikumiem, kuri pārņemti no līguma parauga, ko šim patērētājam piedāvājusi šā līguma otra puse.

4. pants Pienākums pierādīt, ka noteikums ir individuāli saskaņots, ir tai pusei, kura uz to atsaucas.”

Civilkodeksa 405. pants:

Tam, kurš bez tiesiska pamata uz citas personas rēķina ir guvis materiālu labumu, ir pienākums atdot labumu natūrā, bet, ja tas nav iespējams, atmaksāt tā vērtību.”

Civilkodeksa 410. pants:

“1. pants Iepriekšējos pantus piemēro it īpaši attiecībā uz nepamatotu saistības izpildi.

2. pants Saistība ir nepamatoti izpildīta, ja tam, kas to izpildīja, vispār nebija pienākuma to izpildīt vai nebija tāda pienākuma attiecībā uz personu, kura saņēma izpildījumu, vai saistības izpildes pamats vairs nepastāv, nav sasniegts paredzētais saistības mērķis, vai tiesiska darbība, kas uzliek pienākumu izpildīt saistību, bija spēkā neesoša un nav kļuvusi spēkā esoša pēc saistības izpildes.”

Ustawa z 17 listopada 1964 roku Kodeks postępowania cywilnego [1964. gada 23. aprīļa Civilprocesa kodeksa likuma], turpmāk tekstā – “Civilprocesa kodekss”, 189. pants:

Civilprocesa kodeksa 730.¹ pants:

1. pants Nodrošinājumu var lūgt ikviena puse vai procesa dalībnieks, ja tas ir pamatojis prasījumu vai prasību un interesi iesniegt pieteikumu par nodrošinājuma piemērošanu.

2. pants Interese iesniegt pieteikumu par nodrošinājuma piemērošanu pastāv tad, ja nodrošinājuma neesamība kavēs vai būtiski apgrūtinās lietā pieņemtā tiesas nolēmuma izpildi, vai citādi kavēs vai būtiski apgrūtinās tiesvedības mērķa sasniegšanu lietā.

2¹ [...] pants. Interese iesniegt pieteikumu par nodrošinājuma piemērošanu tiek uzskatīta par pamatotu, ja puse, kas lūdz nodrošinājumu, ir prasītājs, kurš ceļ prasību par samaksu par komercdarījumu ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych [2013. gada 8. marta Likuma par pārmērīgu maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos] izpratnē, ja darījuma vērtība nepārsniedz 75 000 PLN, prasītā summa nav tikusi samaksāta, un ir pagājuši vismaz trīs mēneši kopš dienas, kad attiecīgā summa bija jāsamaksā.

3. pants Izvēloties nodrošinājuma veidu, tiesa ņem vērā pušu vai procesa dalībnieku intereses tā, lai nodrošinātu prasītājam pienācīgu tiesisku aizsardzību, neapgrūtinot parādnieku vairāk nekā nepieciešams.

Civilprocesa kodeksa 731. pants

Civilprocesa kodeksa 755. pants

1. pants Ja nodrošinājuma priekšmets nav naudas prasījums, tiesa nosaka nodrošinājumu tādā veidā, kādu tā uzskata par piemērotu konkrētajiem apstākļiem, neizslēdzot veidus, kas paredzēti naudas prasījumu nodrošināšanai. Tiesa it īpaši var:

- 1) noteikt pušu vai procesa dalībnieku tiesības un pienākumus uz tiesvedības laiku;*
- 2) uzlikt aizliegumu atsavināt priekšmetus vai tiesības, uz ko attiecas tiesvedība;*
- 3) apturēt piespiedu izpildi vai citu procedūru, kuras mērķis ir izpildīt spriedumu;[..].”*

Ustawa z 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe [2003. gada 28. februāra Maksātnespējas likuma] 146. pants

Ustawa z 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji [2016. gada 10. jūnija Likuma par Banku garantiju fondu, noguldījumu garantiju sistēmu un piespiedu pārstrukturēšanu], turpmāk tekstā – “BGF likums”, 135. pants, it īpaši tā 4. punkts:

“4. Piespiedu pārstrukturēšanas laikā nav pieļaujams uzsākt piespiedu izpildi un nodrošinājuma procedūru pret pārstrukturējamo vienību.”

Īss pamata lietas faktisko apstākļu un procesa izklāsts

- 1 OF kopā ar saviem vecākiem RI un EI 2007. gadā noslēdza ar atbildētāju *Getin Noble Bank S.A.* ar juridisko adresi Varšavā hipotekārā kredīta līgumu, kas indeksēts CHF valūtā, par summu 185 375,71 PLN (aptuveni 40 000 EUR) apmērā uz 360 mēnešiem. Saskaņā ar līguma 9. punkta 2. apakšpunktu kredīta summai izmaksas dienā bija jābūt pārrēķinātai Šveices frankos pēc bankas tabulā norādītā pirkšanas kursa. Saskaņā ar līguma 10. punkta 3. apakšpunktu kredīta maksājumiem (kas aprēķināti CHF valūtā) bija jābūt pārrēķinātiem PLN valūtā pēc bankas tabulā norādītā pārdošanas kursa maksājuma veikšanas dienā.
- 2 Kredīts bija paredzēts, lai segtu daļu no nekustamā īpašuma pirkuma cenas un ar kredīta ņemšanu saistītās izmaksas. Kredītlīgumā bija paredzēts, ka kredīta pamatsumma tiks konvertēta Šveices frankos (CHF) pēc bankas noteiktā pirkšanas

kursa, savukārt frankos aprēķinātie maksājumi tiks atmaksāti pēc pārdošanas kursa, ko arī noteiks banka. Prasītājiem tika sniegta informācija par procentu likmju un valūtas maiņas kursa svārstību ietekmi tabulas veidā, kurā tika salīdzināti kredīta ikmēneša maksājumi, pieņemot, ka kredīta summa ir par 20 % lielāka, un valūtas maiņas kurss ir pieaudzis par 9,21 % (kas atbilst starpībai starp augstāko un zemāko valūtas maiņas kursu pēdējā gada laikā).

- 3 2022. gada 29. septembrī *Bankowy Fundusz Gwarancyjny* [Banku garantiju fonds], rīkojoties saskaņā ar BGF likumu, pieņēma lēmumu uzsākt atbildētājas bankas piespiedu pārstrukturēšanu, izmantojot pagaidu iestādes instrumentu. Ar šo lēmumu tika izveidota jauna struktūra ar nosaukumu *VELO Bank S.A.*, kurai tika nodotas gandrīz visas atbildētājas *Getin Noble Bank S.A.* tiesības un pienākumi, izņemot īpašumtiesības, kas izriet no faktiskām, tiesisku un neatļautu rīcību ar kredītņēmumiem un aizdevuma līgumiem, kas denominēti Šveices frankos (CHF) vai indeksēti atbilstoši Šveices franka (CHF) maiņas kursam, un no šīm īpašumtiesībām izrietošos prasījumus, tostarp tos, uz kuriem attiecas civiltiesiskie, administratīvie procesi, neatkarīgi no to rašanās datuma. Tas nozīmē, ka bankas aktīvi galvenokārt ir prasījumi, kas izriet no kredītņēmumiem, kuros, tāpat kā prasītāju līgumā, ir ietverti negodīgi līguma noteikumi, un, domājams, ka arī tie nākotnē var tikt apšaubīti. Par minēto lēmumu cita tiesa ir iesniegusi prejudiciālu jautājumu lietā C-118/23.
- 4 Banku garantiju fonda paziņojumi plašsaziņas līdzekļiem liecina, ka gada laikā tiks iesniegts pieteikums par atbildētājas bankas maksātnespējas pasludināšanu un tās likvidāciju.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 5 Prasītāji (kredītņēmēji) ir iesnieguši prasības pieteikumu šajā tiesā un tagad prasa atzīt minēto līgumu par spēkā neesošu un piespriest par labu viņiem summu 48 352,97 PLN un 27 171,82 CHF (kas pēc pašreizējā valūtas maiņas kursa atbilst aptuveni 95 % no izmaksātās kredīta pamatsummas), kā arī likumiskos nokavējuma procentus un tiesāšanās izdevumus. Prasītāji norāda, ka kredītņēmumā bija ietverti neatļauti noteikumi par kredīta summas indeksāciju ārvalstu valūtā. Prasītā summa ir prasītāju veikto maksājumu summa, kas ir atbildētājas nepamatoti gūtais labums. Pakārtoti, prasītāji lūdz iespēju saglabāt spēkā līgumu pēc tam, kad no tā būs izslēgti negodīgie noteikumi.
- 6 Atbildētāja banka lūdz noraidīt prasību un atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Atbildētāja cēla formālus iebildumus un noliedza, ka līguma noteikumi ir neatļauti. Tā iesniedza dokumentus, lai apstiprinātu šo noteikumu likumību. Turklāt tā apgalvoja, ka bankai ir tiesības pieprasīt visa izmaksātā kapitāla atmaksu un atlīdzību par šī kapitāla izmantošanu.
- 7 Pēc pārstrukturēšanas uzsākšanas prasītāji lūdza nodrošināt savu prasību par līguma atzīšanu par spēkā neesošu, nosakot lietas dalībnieku tiesības un pienākumus uz lietas izskatīšanas laiku:

- i. apturot pienākumu veikt kredīta maksājumus līgumā noteiktajā apmērā un termiņos uz laiku no prasības celšanas līdz tiesvedības galīgai pabeigšanai,
- ii. aizliedzot atbildētājam iesniegt paziņojumu par līguma izbeigšanu,
- iii. aizliedzot atbildētājam ievietot *Biuro Informacji Gospodarczej* [Ekonomikas informācijas birojā] informāciju par to, ka prasītāji nav veikuši kredīta atmaksu laikposmā no nodrošinājuma piešķiršanas dienas līdz tiesvedības pabeigšanai.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 8 Iesniedzējtiesa līdzīgā lietā jau bija uzdevusi prejudiciālu jautājumu par vispārēju iespēju nodrošināt prasījumus, apturot kredītlīguma izpildi, un tajā izvirzītie argumenti joprojām ir aktuāli (C-287/22). Konkrētāk, iesniedzējtiesa uzskata, ka ir pieļaujams piemērot nodrošinājumu, kas izpaužas kā pienākuma veikt kredīta maksājumus apturēšana. Būtiskā atšķirība šīs lietas faktiskajos apstākļos ir piespiedu pārstrukturēšanas noteikšana atbildētājam bankai, kam ir būtiskas sekas attiecībā uz nodrošinājuma procesa uzsākšanas pieļaujamību un jau uzsāktā procesa turpināšanu.
- 9 Tiesa vairākkārt ir izteikusi vispārīgus apgalvojumus par nepieciešamību nodrošināt valsts tiesām iespēju piemērot pagaidu pasākumu, lai nodrošinātu to tiesas nolēmumu pilnīgu efektivitāti, kas attiecas uz Savienības tiesību aktos paredzēto tiesību aizsardzību (skat. spriedumu, 1990. gada 19. jūnijs, *Factortame*, C-213/89, EU:C:1990:257, 21. punkts; 2001. gada 11. janvāris, *Siples*, C-226/99, EU:C:2001:14, 19. punkts; 2007. gada 13. marts, *Unibet*, C-432/05, 67. punkts).
- 10 Iesniedzējtiesa izdarīja pieņēmumu, ka tādu negodīgu līguma noteikumu ietveršana līgumā, kas patērētājam uzliek valūtas maiņas kursa risku un ietver atsauci uz bankas noteikto valūtas maiņas kursu, rada sekas, ka viss līgums nevar turpināt būt spēkā, tiklīdz šie negodīgie noteikumi no tā ir izslēgti, bet tas ir līdzvērtīgi šā līguma spēkā neesamībai saskaņā ar valsts tiesībām (Civilkodeksa 385.¹ pants). Tādējādi katrai no par spēkā neesošu atzītā līguma pusēm būs tiesības celt prasību pret otru pusi par veikto maksājumu atmaksu (Civilkodeksa 410. pants), un šo prasījumu apmierināšana ir iespējama arī ieskaita ceļā.
- 11 Ar Civilkodeksa 385.¹ pantu Polijas tiesību aktos ir transponēta Direktīva 93/13. Līdz ar to šī tiesību norma ir jāinterpretē tādējādi, lai nodrošinātu, ka šīs direktīvas mērķi tiek sasniegti pēc iespējas efektīvāk. Tiesa ir jau norādījusi, ka Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka līguma noteikums, kas atzīts par negodīgu, principā ir uzskatāms par tādu, kas nekad nav pastāvējis, un tādējādi tam nevar būt nekādas ietekmes attiecībā uz patērētāju. Līdz ar to tiesas konstatējuma par šāda noteikuma negodīgumu sekām principā būtu jābūt tāda patērētāja tiesiskā un faktiskā stāvokļa atjaunošanai, kāds tam būtu bijis, ja šī noteikuma nebūtu bijis. Valsts tiesas pienākums nepiemērot negodīgu līguma noteikumu, ar kuru tiek noteikts pienākums maksāt summas, kas izrādījušās nepamatotas, principā ietver atbilstošas ar atlīdzināšanu saistītas sekas attiecībā uz

šīm pašām summām (skat. spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *Francisco Gutiérrez Naranjo*, C-154/15, C-307/15 un C-308/15, ECLI:EU:C:2016:980, 61. un 62. punkts).

- 12 Ja negodīgu līguma noteikumu izslēgšana izraisa kredītlīguma atzīšanu par spēkā neesošu, ar atlīdzināšanu saistītās sekas ir tādas, ka rodas prasījums pret banku par to summu atmaksu, kuras samaksātas uz kredītlīguma pamata. Tādējādi patērētājs kļūst par bankas kreditoru, un viņš var īstenot savu prasījumu piedziņas ceļā (pēc tiesas sprieduma saņemšanas) vai ieskaita veidā pret bankas prasījumu par izmaksātā kapitāla atmaksu. Piespiedu pārstrukturēšanas pasludināšana izslēdz iespēju vērst piedziņu pret banku, tāpēc par vienīgo efektīvu metodi ar atlīdzināšanu saistīto seku īstenošanai kļūst ieskaits. Tomēr, ja patērētājs ir samaksājis bankai summu, kas pārsniedz izmaksāto kapitālu, viņam šī iespēja attiecībā uz pārmaksāto summu tiek liegta.
- 13 Iesniedzējtiesas ieskatā kredītlīguma darbības ilgums un situācijas specifika pēc šāda līguma spēkā neesamības atzīšanas rada šaubas par Direktīvas 93/13 un Direktīvas 2014/59 attiecībām. Direktīvā 2014/59 nav paredzētas īpašas patērētāju tiesības, tāpēc būtu jāuzskata, ka piespiedu pārstrukturēšanas gadījumā patērētāju kā bankas kreditoru tiesību ierobežošana būtu pieļaujama. Direktīvas 2014/59 princips ir tāds, ka kreditori netiek nostādīti nelabvēlīgākā situācijā salīdzinājumā ar parasto maksātnespējas procedūru un ka vienādas kategorijas kreditoriem tiek nodrošināta vienlīdzīga attieksme. Tādējādi, šķiet, ka patērētājam atņemtā efektīvā iespēja pieprasīt atlīdzību par veiktajiem maksājumiem, kas pārsniedz izmaksātā kapitāla summu – lai gan patērētājam ir nelabvēlīga – atbilst Direktīvas 2014/59 mērķiem, jo attieksme pret patērētājiem ir tāda pati kā pret citiem kreditoriem.
- 14 Tomēr bankas saistību apjoms pret citiem kreditoriem ir ierobežots laikā līdz piespiedu pārstrukturēšanas pasludināšanas datumam. Pēc minētā datuma prasījumu pret banku (piemēram, kas izriet no norakstītajām obligācijām) summa nepalielināsies, tādējādi pārstrukturēšanas negatīvās sekas (zaudējumi), kas saistītas ar samazinātu iespēju apmierināt saistības vai pat to norakstīšanu, vairs nepalielināsies. Tomēr patērētājs, kas pēc pārstrukturēšanas pasludināšanas veic maksājumus bankai, pamatojoties uz negodīgus noteikumus saturošu līgumu, palielina savu zaudējumu apmēru, jo viņš vairs nevarēs atgūt veiktos maksājumus. Iespēja veikt ieskaitu aprobežojas ar bankas prasījumu summu, un paredzamajā maksātnespējas procesā šo iespēju ierobežos papildu formālās prasības. Tādējādi patērētājs būs nelabvēlīgākā situācijā nekā citi kreditori.
- 15 Iesniedzējtiesa uzskata, ka iepriekš minēto Direktīvas 93/13 un Direktīvas 2014/59 noteikumu interpretācija, kura liegtu ar tiesas nolēmumu apturēt kredītlīguma izpildi attiecībā pret patērētāju, būtu pretrunā efektivitātes principam. Tādējādi patērētājam ne tikai tiktu liegta iespēja faktiski atbrīvoties no līguma, kas satur negodīgus noteikumus, bet viņam būtu pienākums izpildīt šādu līgumu, pat ja nebūtu iespējas vēlāk īstenot ar atlīdzināšanu saistītās sekas. Šādā gadījumā nebūtu iespējams runāt par Direktīvas 93/13 preventīvo ietekmi, jo līgumi, kuros ietverti negodīgi noteikumi, joprojām tiktu izpildīti, nodrošinot

komersantam paredzētos ienākumus. Šādā situācijā, ja valsts iestāde, kas rīkojas saskaņā ar Eiropas tiesībām, piemērotu pārstrukturēšanu, patērētāji zaudētu iespēju īstenot savas tiesības, kuras īpaši aizsargā cita starpā Pamattiesību hartas 38. pants.

- 16 Tomēr attiecīgās valsts tiesību normas tiesas interpretē tādā veidā, kas liedz iespēju uzsākt nodrošinājuma procesu pret banku, pret kuru ir veikta piespiedu pārstrukturēšana. Šādā interpretācijā pilnībā netiek ņemts vērā Direktīvas 93/13 regulējums un tā atņem patērētājam šajā direktīvā paredzētās tiesības. Rezultātā tiesas atsakās piemērot nodrošinājumu patērētājiem.
- 17 Minētās valsts tiesību normas, iesniedzējtiesas ieskatā, ir uzskatāmas par Direktīvas 2014/59/ES 70. panta 1. un 4. punkta nepareizu transponēšanu, jo ar šo normu dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, ka noregulējuma iestādei (šajā lietā Banku garantiju fondam) ir tikai pilnvaras ierobežot noregulējamās iestādes nodrošināto kreditoru nodrošinājuma tiesību izpildi attiecībā uz jebkuriem minētās noregulējamās iestādes aktīviem un tikai no paziņojuma par apturēšanu publicēšanas dalībvalstī, kurā darbojas noregulējamās iestādes noregulējuma iestāde.
- 18 Savukārt citētajā BGF likuma 135. panta 1. un 4. punktā pilnībā netiek ņemti vērā Direktīvas 2014/59 70. panta 1. un 4. punktā paredzētie priekšnoteikumi. Tādējādi pēc būtības ir notikusi Direktīvas 2014/59 paplašināta transponēšana valsts tiesību sistēmā, kā rezultātā ir aizliegts uzsākt jebkādu nodrošinājuma procesu pret pārstrukturējamo struktūru, tādējādi pārkāpjot arī Direktīvā 93/13 paredzētās patērētāju tiesības.
- 19 Ņemot vērā gaidāmo Tiesas spriedumu lietā C-287/22, iesniedzējtiesa uzskata, ka tāda nodrošinājuma piešķiršana, kas izpaužas kā pienākuma veikt kredīta maksājumus apturēšana saskaņā ar pamatlietā aplūkoto līgumu, būtu pieļaujama arī maksātnespējas procesā. Nodrošinājums attiecas uz nemonetāro prasību atzīt līguma spēkā neesamību, un šādai prasībai nav tiešu mantisku sekas attiecībā uz maksātnespējīgo subjektu. Šāds nodrošinājums nav nodrošinājums ar maksātnespējīgā subjekta aktīviem Maksātnespējas likuma 146. panta 3. punkta izpratnē. Mantiskas sekas maksātnespējīgajam subjektam rodas no naudas prasībām par nepamatoti samaksātu summu atmaksāšanu jeb ar atlīdzināšanu saistītajām sekām, kas izriet no Direktīvas 93/13 un tās transponēšanas noteikumiem, piemēram, Civilkodeksa 385.¹ panta 1. punkta. Tāpēc otrā prasījuma nodrošinājums nav pieļaujams.
- 20 Tā kā nodrošinājums tādām prasījumiem kā pamatlietā aplūkotais maksātnespējas procesā būtu pieļaujams, BGF likuma 135. panta 1. un 4. punkta interpretācija, ar kuru tiek atteikts piemērot šāda prasījuma nodrošinājumu, pasliktinātu kreditora, kurš ir patērētājs, stāvokli salīdzinājumā ar maksātnespējas procesu. Tādējādi šāda interpretācija būtu pretrunā Direktīvas 2014/59 34. panta 1. punkta g) apakšpunktam.

- 21 Iesniedzējtiesas ieskatā Direktīvas 93/13 6. panta 1. punktā un 7. panta 1. punktā, tos aplūkojot efektivitātes principa gaismā, ir prasīts, lai gadījumā – pat ja ir pasludināta piespiedu pārstrukturēšana –, kad patērētājs ir cēlis prasību pret pārdevēju vai piegādātāju (banku), kuras mērķis ir konstatēt kredītīguma noteikumu negodīgumu un līdz ar to arī līguma atzīšanu par spēkā neesošu, kā arī atgūt summas, ko patērētājs ir samaksājis, pamatojoties uz spēkā neesošu līgumu (atļūdināšana), valsts tiesai ir iespēja apturēt šāda līguma izpildi. Šāda veida nodrošinājums nav priekšrocība attiecībā pret citiem kreditoriem, jo tas neattiecas uz prasījumiem atmaksāt maksājumus, kas bankai jau tika veikti.
- 22 Tomēr jāņem vērā, ka atbildētājai bankai ir prasījums saņemt atpakaļ izmaksāto kapitālu, kas ir galvenais aktīvs situācijā, kad ir piemērota piespiedu pārstrukturēšana. Maksājumu veikšanas apturēšana pirms ir sasniegta bankas prasījuma summa, šķiet, ir pretrunā šīs pārstrukturēšanas mērķim, jo tā ierobežo vai kavē tādu līdzekļu atgūšanas procesu, kas galu galā ir paredzēti citu kreditoru apmierināšanai. Turklāt vēl nav izslēgts, ka papildus prasībai par izmaksātā kapitāla atmaksāšanu bankai varētu būt arī citi prasījumi, kas minēti prejudiciālajos jautājumos lietās C-520/21 un C-756/22.
- 23 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, iesniedzējtiesa ierosina uz uzdoto jautājumu sniegt tādu atbildi, ka tajā minētās tiesību normas, ņemot vērā efektivitātes un samērīguma principu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tās nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu un judikatūru, kas liedz apmierināt lūgumu piemērot nodrošinājumu kā izpaužas kā tāda kredītīguma kā pamatlietā aplūkotais izpildes apturēšana, kaut arī bankai ir piemērota piespiedu pārstrukturēšana, ja patērētājs jau ir veicis bankai pienākošos maksājumus, bet tas ir jāpārbauda valsts tiesai.